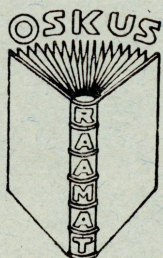

ÕPPINUD TÕOLISE JA MEISTRI
KUTSEEKSAAMI KAVAD
LIHATÖÖSTUSE TÖÖALAL

Kirjastus-Kooperatiivühing „OSKUSRAAMAT”
Tallinn, 1939

ARH PT-3263
252
2

Kinnitan,
V. Päts
Haridusministri eest
Ministriabi.
Tallinn. 22. apr. 1939.

ARHIIVKOGU

ÕPPINUD TÖOLISE JA MEISTRI KUTSEEKSAAMI KAVAD

Kava nr. 4 – XII.

Lihatööstuse tööala.

A. Õppinud töölise eksami kava.

I. Pikemaajalised katsetööd – jäävad ära.

II. Lühemaajalised katsetööd.

1. Veisetapmine: uimastamine, verelaskmine, pea ja jäsemete kõrvaldamine, nülgimine, sisikonna väljavõtmine, lihakeha läbiraiumine ja turunõudeile vastav tükeldamine.

2. Vasikatapmine: uimastamine, verelaskmine, pea ja jäsemete kõrvaldamine, sisikonna väljavõtmine, nülgimine, lihakeha läbiraiumine ja turunõudeile vastav tükeldamine.

6 14473355

3. **Sea tapmine:** uimastamine, verelaskmine, karvavõtmine ja puhastamine, sisikonna väljavõtmine, lihakeha läbiraumine ja turunõudeile vastav tükeldamine.

4. **Lamba tapmine:** uimastamine, verelaskmine, nülginine, sisikonna väljavõtmine, lihakeha läbiraumine ja turunõudeile vastav tükeldamine.

Märge: ülalnimetatud katsetööde juurde kuulub veel vereliigitus (hüübe resp. aadri kõrvaldamine) veise, sea ja lamba soolikate keskmete (mikri) kõrvaldamine, soolikate sisalduse kõrvaldamine ja soolikate hädatarviline puhastamine ning alalhoiuks ettevalmistamine.

III. Töövõtted.

Tööoskusameti määramisel tuleb kutsetaotlejal näidata neid töövõtteid, mis ei esinenud lühemaajaliste katsetööde juures.

IV. Seletused katsetööde kohta.

Katsetööde arutamine materjali ja selle valiku, töökäigu ning tööaja suhtes.

V. Teoreetilised teadmised.

a) Kutsetaotlejaile, kes on lõpetanud tööstusõpilaste-kooli Haridusministeeriumi poolt vastavaks tunnustatud haru.

1. Kaubatundmine. Elustapaloomade ostmisel vajalised võtted. Kvaliteedi määramine „rasva võtte” kaudu. Tapaloomade vanuse määramine hammaste ja teiste tunnuste järgi. Tähtsamad tapaloomade liigid ja nende tundmine.

2. Haigused. Tähtsamad elustapaloomade juures esinevad nakkushaigused ja nende tundmine. Sundregistreeritavad loomade haigused. Tähtsamad lihaga, siseelunditega ning lihasaadustega inimestele ülekantavad parasitaarsed ja nakkushaigused. Lihamürgitus. Vorstimürgitus. Tangus liha. Mikrobioloogilised algteadmised.

3. Looma keha ja siseelundite tundmine ja alalhoidmine. Liha keemilised ja füüsilised omadused üksikute loomaliikide juures. Lihakvaliteedi tundmine mitmesuguste lihaomaduste ja loomasoo järgi. Liha alalhoiu ja konserveerimise viisid. Liha ja lihasaaduste rikkimine ja roiskumine.

Tervishoidlik ümberkäimine verega ja vere alalhoid.

4. Tööriistad ja abinõud. Loomade tapmisel vajalised tööriistad ja abinõud. Mitmesugused tapaloomade uimastuse ja tapmise viisid. Rituaaltapmine. Eriuimastusviiside mõju lihakvaliteedile.

5. Transport. Tapaloomade kohta kehtivad transportabinõud. Elustapaloomade, liha ja lihasaaduste transport ja nendega seoses olevad tervishoiunõuded. Elustapaloomade transpordiabinõud.

6. Seadused, määrused ja tervishoiunõuded. Tapamajade ja tapakohtade suhtes kehtivad seadused ja määrused. Tervishoiunõuded tapamajades, tapakohtades, lihakauplustes ja lihasaadusi valmistavates asutustes.

Tapaloomadelt ja turustatavalt lihalt võetavad maksud. Lihamärkimine (templid.)

7. Nahkade alalhoid ja konserveerimine.

8. Õnnetuste vältimine tööjuures ja esmaabi õnnetuste puhul.

b) Kutsetaotlejaile, kes ei ole lõpetanud tööstusõpilaste-kooli Haridusministeeriumi poolt vastavaks tunnustatud haru.

1.)
2.)
3.)
4.)
5.)
6.)
7.)
8.)

Vaata eelmine punkt V a.

9. Eesti keel ja äriline kirjavahetus.)
10. Joonistamine ja joonestamine.)
11. Tehniline füüsika ja keemia.)

Vastavalt tööstusõpilaste-kooli õppekavadele,

12. Arvepidamine ja kalku- latsioon.	} viimaste üldises ulatuses.
13. Kodaniku- ja käitis- õpetus.	

B. Meistrieksami kava.

I. Pikemaajalised katsetööd – jäävad ära.

II. Lühemaajalised katsetööd.

Lihatööstuse-kohane lahatud veise ja vasika jaotamine, liha kaalumine ühes kaaluvahe määramisega. Elus tapalooma hindamine, arvestades eluskaalu, tapakaalu, rasvakasu ja lihakvaliteeti.

III. Töövõtted.

Töösusametis määramisel tuleb kutsetaotlejal näidata neid töövõtteid, mis ei esinenud lühemaajaliste katsetööde juures.

IV. Seletused katsetööde kohta.

Katsetööde arutamine materjali ja selle valiku, töökäigu ning tööaja suhtes, ühes täpse kalkulasiooniga töö kohta.

V. Teoreetilised teadmised.

Vastavalt punkt A Va 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 all toodud kavale, kuid sügavamas ja laiemas ulatuses, ning peale selle:

1. kirjeldus, kuidas jaotada äri- nõuete kohaselt mitmesuguseid tapaloomi;
 2. välised tundemärgid tapaloomade väärtuse määranguks;
 3. liha käsitlemine, liha alalhoid ja raiumine;
 4. mitmesuguste veiseliikide tunde- ja eraldusmärgid;
 5. avalikud haigusnähted elus- ja tapaloomade juures;
 6. Kalkulatsioon.
 7. Joonistamine ja joonestamine.
 8. Käitisõpetus.
 9. Arve- ja raamatupidamine.
}	Vastavalt avaliku tööstuskooli õppekavadele – ametiala tarviduste kohaselt.

Seletuskiri eksamikavadele.

1. Õppinud töölise või meistri kutse taotlejaile määratakse töösukusameti poolt katsetööd p. A II või B II all toodud nimestikust.

2. Tööde hindamisel võetakse arvesse töö valmistamiseks kulutatud aega, õigeid ja otstarbekaid võtteid, töö puhtust ja – korralikkust.

3. Õppinud töölise kutse taotlejate teoreetiliste teadmiste kontrollimisel tuleb neilt kutse taotlejailt, kes on lõpetanud tööstusõpilaste-kooli Haridus-

ministeeriumi poolt vastavaks tunnustatud haru, nõuda üldisi teadmisi ja piirduda üksikute küsimustega punkt A Va all toodud kava piirides, kuna see aine on koolis juba õpitud ja hinnatud.

Neilt kutsetaotlejailt, kes ei ole lõpetanud eelnimetatud kooli, tuleb eksamil nõuda põhjalikumaid teadmisi p. Aa all loeteldud eriainetes. Peale selle nõutakse üldises ulatuses üldaineid (A V – b) tööstusõpilaste-koolide õppekavade alusel.

Meistrikutse taotlejailt nõutakse punkt B V all nimetatud ainete tundmisi palju laiemas ulatuses kui õppinud töölistelt, samuti ka punktides 6, 7, 8 ja 9 all nimetatud teadmisi ja oskusi vastavalt tööstuskoolide õppekavade alusel.

Veel tuleb rõhutada arvepidamise ja kalkulasiooni nõudeid, nagu turuhinna arvutamine ühe kilogrammi kohta ja eluskaalu-hinna arvutamine tapakaalu-hinna järgi. Loodetavate tulude ja kulude selgitamine jne.

Eriala teoreetiliste teadmiste, kodaniku- ja käitiseõpetuse hindamine sünnib suuliselt.

Teiste teoreetiliste ainete üle, kuivõrd neid tuleb hinnata suuliselt ja kuivõrd kirjalikult, otsustab tööoskusamet.

Ex bibl. univ. Tart.

